

MAGYARSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy hóra kor. 1.—	Vidékre: Egy hóra kor. 1.20
Negyedévre ———— : 3.—	Negyedévre ———— : 3.60
Félévre ———— : 6.—	Félévre ———— : 7.—
Egész évre ———— : 12.—	Egész évre ———— : 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap.
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség
Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28
Hirdetések petit számításal, díjazás szerint.
Apró hirdetések ára: egy sor 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Egy virágos koporsónál.

Budapest, június 10.

Az aratásra hajló nyárban, mikor virágok ékesítik a mezőt, az erdőt, virágos koporsóban temetnek ma egy fiatal leányt. Nem a testi betegség ölte meg, hanem gyöngye, ideges lelkének elkeseredése. Előkelő család gyermeke volt, becézett kedvence szülőinek, akik a tanítónői pályára szánták. Mert úgy van ma minálunk, hogy az uri családok közül is igen sok tanítónővé képezeti leány-gyermekeit. Hát ha valami nagy anyagi csapás éri az élet forgatagában, akkor hasznát veheti majd az oklevelének. A szegény ember is tanítónőnek iskoláztatja leányát, nemcsak azért, hogy uri kisasszony legyen belőle, hanem azért is, hogy majd a szülők öreg napjaikban meghuzhassák magukat tanítónő leányuk szerény otthonában. És az ilyen reménykedést hányszor váltja fel a csalódás, arra nem egy, de tizezer példát lehetne felhozni.

Az a szép ifjú leány, szülőinek becézett gyönyörűsége, aki immár virágos koporsóban, majd virágos sírhalmomban nyugszik: szintén csalódott. Nem a fiatalság lelkét gyakran veszélybe sodró szerelem érzetében. Nem, az ő tiszta lelke távol állt ettől. Csalódott abban, hogy tanítónői oklevelében, melyet most nyert el, nem volt minden osztályzata kitűnő. Pedig mennyit tanult, mennyi álmatlan éjszakát töltött el könyve mellett s im, ambiciózus lelke még sem érte el azt, amire vágyódott. Eszébe jutott talán egy-egy várható szemrehányó pillanat, talán az, hogy ma már csak kitűnő oklevéllel bíró tanítónők juthatnak álláshoz, azután nagyon szomorú elhatározás érelődött meg agyának az utóbbi vizsgálati napok alatt ugyis izgatottá lett sejtjei között. Kiment az intézet zöld fák lombjaitól borított kertjébe s ott elvette azt, amit csak az alkotó Isten adhat. Önmaga kioltá életét, öngyilkossá lett. Szülői zokogását halljuk a koporsójánál, hogy bár sohase nevelték volna szemüknek fényét tanítónőnek. Talán tanárai, tanárnői lelkében is feltámad a gondolat, hogy mégis kár volt a magas miniszteri rendeletekre támaszkodva, oly nagyon fukarkodni azokkal a jeles és kitűnő érdemjegyekkel. Mindez nem támasztja azonban föl többé a letört virág-szálat, aki fölé odahullott a sírhalm göröngye.

A mai öngyilkosságokban bővelkedő korban is ez az eset annyira megható, hogy megállhatunk egy pár percre elmélkedni fölötte. Tanítónővé lenni ma már nem könnyű feladat. A szegény, gyöngye leánytól, aki erre a pályára készül, rengeteg tudást követelnek meg s a képesítő-vizsgálaton talán többet, mint egy érettségiző ifjútól. Elhalmozzák őket a tantárgyak egész garmadá-jával, még olyanokkal is, melyeknek tanítónői pályáján soha hasznát nem veszi. Nemesak a könyvekből, magyarázatokból kell neki tanulnia, hanem száz és ezer oldalas jegyzeteket is készít-

tetnek velük, mert nem egy tanárnő van, aki nem a könyvbéli, hanem az ő magyarázatai után való jegyzetbéli tudást követeli meg tőlük. De azért azt is meg kell tanulni, be kell bírálani, ami a könyvekben van. Az ország legtöbb tanítónőképző-intézetében még most vannak folyamatosan a képesítő-vizsgálatok. És mi látunk száz, vagy ezer ifjú leányzót, aki hónapok óta, nappal és az éjjeli lámpa világánál forgatja a könyvnek, a jegyzeteknek lapjait. A fáradság kimeríti, arca elhalványul, szeme pillája lecsukódik, de ő erőt vesz magán s tanul, újra tanul tovább. És míg szemei előtt ott táncol a betűk hadserege, addig lelkében felébred a kétely, hogy hátha hiába tanultam? Háttha visszavetnek? Kárba vész tizenkét esztendei fáradozások s az, amit reám áldoztak. Mi történik akkor? És lelki szemük előtt ott látják azt a virágos koporsót.

Sok, nagyon sok tanulság van ebben a megrázó esetben. Az egyik az, hogy mai napság, mikor annyira elszaporodtak a tanítónői diplomával bíró kisasszonyok, hogy egy tanítónői pályára kétszáz pályázó is akad s az iskolafentartók a legkitűnőbbek közül válogathatnak, a szülők csak kiváló szellemű tehetséggel megáldott gyermekeiket adják erre a tudományos pályára. Utóvégre nem kell minden leánynak okleveles kisasszonynak lenni. A magyar leányok lehetnek jó hitvestársak, jó magyar anyák diploma nélkül is. A másik tanulság az, hogy aki a tanítónői pályára nem való, akiben nincs meg az erre való szellemi erő, azt már a képzők első osztályaiban el kell téríteni onnét, nem pedig akkor lelőni a kétségbeesés mélységébe, mikor már elérni vélte reménységének csúcspontját. Egyben azonban a tanítónő-jelölteket nemcsak a sok tanulivalóval kell agyonterhelni, hanem lelküket is nevelni, erősíteni kell, hogy el tudják viselni majdan az élet csalódásainak keserűségeit s mikor még előttük van az élet, ne zuhanjanak a halál sírgödőibe.

Annak az ifjú leánynak virágos koporsója fölött ma mondta el a pap az utolsó imát: Requiem aeternam don ei domine. Ma sirták el elvesztett boldogságuk fölött a szülők is lelküknek könyeseppjeit. De az a virágos koporsó sok tanuságot hagyott hátra. Szívleljék meg azokat a szülők is, de szívleljék meg maguk a képzőintézetek tantestületei is. Kivált most, ebben a napokban, mikor dönteni vannak hivatva annyi ifjú magyar leány jövője, boldogsága, vagy boldogtalansága fölött.

Budapest, június 10.

A képviselőház legközelebb holnap délelőtt 10 órakor tart ülést, melyen a honvédelmi és kereskedelmi miniszterek válaszolnak a régebben hozzájuk intézett interpellációkra s amennyiben az idő megengedi, 12 órakor folytatják a kérvények tárgyalását. Az ülés végén interpellációkat terjesztenek elő.

Küldöttség Esterházy Mihály grófnál. Szered nagyközség küldöttsége tisztelgett ma gróf Esterházy Mihály v. b. t. t., a kerület képviselőjénél azon alkalomból, hogy Basin székhelyül új közgazgatási járást akarnak szervezni, mely alkalomból arra kérték képviselőjüket, hogy a szervezendő közgazgatási járás székhelye Szered legyen, annál inkább, mert ez a nagyközség a lakosság számánál fogva a harmadik helyen áll a járásban s ha nem jut ide a székhely, a nagyközség visszafejldik. Gróf Esterházy Miklós megígérte, hogy eljár az ügyekben.

Bánffy báró mandátuma. A képviselőház igazoló állandó választmánya ma délelőtt 12 órakor Vörös László elnökleite alatt ülést tartott, amelyen vizsgálat alá vette báró Bánffy Dezső képviselő megbízó levelét és miután azt szabályszerűen kiállítottak találta, nevezett képviselőt a kérvényezésre kiszabott 30 napi határidő fenntartásával igazolt képviselőnek mondotta ki.

Krónika.

Budapest, június 10.

A reánk jövő vasárnap érdekes napja lesz a magyar politikának. Gróf Apponyi Albert nagy kísérettel utazik Jászberénybe, hol elmondja beszámolóját, melytől most már a kormány lapjai is nem a nemzeti disszidensek feloszlását, hanem a volt nemzeti párt újjászületését várják. A jászberényi beszéd iránt éppen ez oknál fogva most hatványozottabban érdeklődik a politikai közvélemény, mint mikor gróf Apponyi pártjának a szabadelvű pártba való bevonulását indokolta meg. A képviselőház folyosóin beszélgetnek most gróf Tisza István miniszterelnök és báró Bánffy Dezső szegedi utazásáról is.

A dolgot politikai szempontból kissé pikánsnak tartják, bár Bánffy Dezső Tisza István miniszterelnöknek már bemutatkozott képviselői minőségében is, a református konvent ügyében meglátogatván őt a miniszterelnöki palotában. Egyébként azt mondják, hogy a mostani és az egykori miniszterelnök nem egy és ugyanazon gyorsvonaton utaznak Szegedre. Gróf Tisza István különben is szombat este érkezvén, az éjszakát a pályaudvaron kivül, a miniszterelnöki kocsizakaszban tölti, mert hiszen ez idő szerint kissé különös volna, hogy Bánffy és Tisza együtt érkezvén a Tisza-parti metropolisba, a szegedi polgárság együtt éltetné őket.

A delegáció üléseinek elmúltával ma különben a rendes parlamenti munkálkodás is kezdetét vette. Egyelőre csak a kisebb javaslatokat, jelentéseket és a kérvények egy részét tárgyalják. Hétfőn a legújabb indennitás tárgyalására kerül a sor s a kormánypárti organumok reménye szerint a kéthónapos költségvetési felhatalmazást egy napi tárgyalás után megkapja a kormány. Ezután következik a vasutasok fizetéséről szóló, majd a beruházási törvényjavaslat s csak ezután az évi költségvetés tárgyalása. Sok elintézni valója volna még ezenkívül a t. Háznak, de ezek valószínűleg elintézetlenek maradnak. Mert mindenki vakációra vágyódik. Pihenés után tudvalevőleg jól esik a nyugodalom.

A pártkörökből.

A szabadelvű párt.

A pártkörökben — melyek a delegacionális szünet alatt meglehetősen elhagyottak valának

— tegnap este már mutatkozott némi mozgás. A vidékről is megérkeztek a mezei hadak, a szabadelvű pártkörbe elnöki meghívó várta őket. Itt a delegációk gyors munkájáról, a megszavazott milliókról elmélkedének a hívek, megemlékezvén a vasutasok peréről s Apponyi Jászberényi beszámolójáról is. Egyébként nagyon helyeselték, hogy gróf Tisza István miniszterelnök mindeneket megelőzőleg a vasuti tisztviselők fizetés-rendezésére vonatkozó javaslatot tüzette napirendre.

A nemzeti párt.

A volt nemzeti pártiaknak a vezérhez, gróf Apponyi Albeherhez hűséges csapata tegnap este egybegyűlt a Hungária-szállóbeli párthelyiségben. Az egymással folytatott eszmecséréből az a meggyőződés vált ki, hogy a volt nemzeti párt helyzete Apponyi beszámolója után tisztázódni, illetve rendbe fog jönni. Apponyihoz tartozók száma ma 27 képviselőre tehető, de remélik, hogy ez a szám a Jászberényi beszámoló után szaporodni fog.

A néppárt.

Az országgyűlési néppárt tegnap este gróf Zichy Aladár elnökleite alatt értekezletet tartott, melyen a pártnak majdnem valamennyi tagja résztvett. Tárgyalásra került az indemnitás, melyet a párt a kormány iránt való bizalmatlanságból nem szavaz meg és megbizta gróf Zichy Aladár, hogy ezt a képviselőházban is kifejezésre juttassa. Az államvasuti tisztviselők fizetés-rendezési javaslatánál gróf Zichy János fog felszólalni. A költségvetés szónokául, melyet szintén nem fogadtak el, báró Kaas Ivort jelölték ki. A legközelebbi értekezlet hétfőn, június tizenharmadikán lesz. A néppárt különben a költségvetés tárgyalásánál erős haragra készül a kormány ellen s ebben előreláthatólag szövetségesre talál az Ugron-pártban és a Bánffy-pártban is.

A függetlenségiék.

A függetlenségi és 48-as Kossuth-pártban nagy a forrongás a szegedi választás s a kecskeméti felirat miatt is. A párt tagjai tegnap este bizalmas eszmecsérét folytattak, melyen megállapodtak abban, hogy a szegedi függetlenségi álláspontját helyeslik. Ellenben a kecskeméti feliratára azt válaszolják, hogy bővebb megfontolás alá veszik azt annak idején. Ha t. i. Kecskemét mind a két kerületéből függetlenségi képviselőt küld fel a parlamentbe. Addig a párt szerint nincs joga Kecskemétnek ahhoz, hogy bírálatot mondjon a függetlenségi pártok magatartása felett. Hát ez igen alkalmas módja a kecskeméti felirata elől való kitérésnek. Am nemcsak a kecskemétiék, hanem most meg a kézdivásárhelyi függetlenségi párt is felirattal zavarja a Kossuth-párt csendes vizeit. Azt mondják többek között a kézdivásárhelyi függetlenségi felirata:

Szomorúság és bánat hajtja le fejünket, az aggodalom sötéte vesz körül minket, a kétségbeesés ijesztő réme fenyeget, ha a mult évi föllángolás és nagyszerű küzdelem után, a mai néma csüggedtségre, az erőltetn megalázkodásra gondolunk.

Oh, nem így képzeltük mi akkor a nemzeti fölbuzdulásnak, az izzó lelkesedésnek ama mámoros idejében. Lelki szemeink előtt magyar vezényezőre büszkén lépdelő nemzeti hadsereg gyönyörű képe bontakozott ki a nem is oly messzire gondolt távolnak ködéből.

De nem panaszkodunk, nem vádaskodunk még sem. A vádaskodásnak látszó beszéd egy, a kétségbeesés örvényénél álló népnek szíve mélyéből fölhangozó, kérő, esdeklő szóvá, könyörgéssé alakul át: *hogy vessenek véget az eddigi téllenségnek, vegyék kezükbe az elhanyagolt fegyvereket s ha már a mult évben meg nem menthetének, azaz ha a most lezajlott küzdelemben nem vihathának ki semmit, akkor legalább most verjék vissza a százhatvanhárom milliót és még többet követelő telhetetlenséget. Indítsanak ezzel szemben irtó hadat, pusztító harcot, mely erőteljes, elhatározott, cél- és tervszerinti, mindenek fölött pedig kitaró legyen! Ezen harc felvétele talán alkalmas leend aztán arra is, hogy a nemzet elaludt reménye újra felébredjen, hite és bizalma ismét visszatérjen; ezért kérjük önöket — képviselőinket — kik elveiknél fogva szívünkhez vannak növe, hogy hallgassák meg a végső kétségbeesés kiáltó szavát s mentsenek meg a teljes kiszípolozástól, mentsék meg az utolsó pillért zsebeinkben.*

Valószínű, hogy a Kossuth-párt a kézdivásár-

helyi felirat fölött is napirendre tér, annál az oknál fogva, mert a kézdivásárhelyiek képviselője, Benke Gyula is szabadelvűpárti. Az Ugron-párt már napirendre tér a kecskeméti felirat felett, mert nem tartja célszerűnek a Kossuth-párttal való egyesülést.

Az új párt.

Az új párt legújabb Szolnok-Dobokán, Deesen és Kassán szervezkedik. A debreceni új párt, melynek elnöke gróf Degenfeld József volt főispán — gróf Tisza miniszterelnök nagybátyja — képviselővé történt megválasztása alkalmából üdvözlő iratot intézett Bánffyhoz. Ebben az üdvözlő iratban a Tisza-kormányt illetőleg igen kemény pontozatok foglaltatnak.

Elégedetlenek vagyunk. Nem mi, nem egyesek, nem különböző csoportok és körök. Elégedetlen a nemzet. S van is reá oka. Ki elégithetne ki, akinek kebelében magyar szív dobog s magyar hazánk boldogulásáért tenni és dolgozni akar, amit az ugynevezett szabadelvű párt három évtizedre terjedő kormányzati uralma felmutathat! Ezzel az uralommal elválaszthatatlanul össze van forrva: a meghunyászkodás felfelé s az erőszakosság lefelé; az egyéni érdekek tultengése és a közérdek elhanyagolása, a nemzeti haladás hangoztatása és a haladás eszközeinek szinte szándékos eljéte; a magyarság szemének porral telehintése és a nemzetiségek dődelgetése; a parlamenti önkényuralom és a meghódolás Bécs és az osztrák érdekek előtt.

Politikai körökben úgy vélekednek, hogy ez a jellemzés teljesen reállik báró Bánffy Dezsőnek, az új párt vezérének kormányzati működésére.

Három milliós ajándék a horvátoknak.

Budapest, június 10.

Mint már tegnapi számunkban jeleztük, a magyar és horvát regnikoláris bizottság tegnapi együttes ülésén teljes megegyezésre jutott. Ez a megegyezés — mint majdnem az egész napisajtó megállapítja — a horvátok győzelmét jelenti. A magyar bizottság elfogadta ugyanis az Eggersdorfer-féle ultimátumot s ezzel a horvátok minden kívánása teljesült. Az Eggersdorfer-féle javaslat szerint a Horvátországon kívül is befolyó indirekt jövedelmek 8-12 osztaléka Horvátországot illeti.

E jövedelmek esetleges növekedése azonban nem haladhatja meg az 1904. évi költségvetésben megállapított összeget többel, mint az összeg évi 5 százalékaival. A Horvátország területén betolyó direkt jövedelmek 44 százaléka fordítatik közös magyar-horvát célokra. E közös kiadások közül azonban csupán azokhoz járul hozzá Horvátország, amelyek tényleg Horvátország céljaira fordítatnak. Tehát például a földmívelési miniszteriumnak csupán vízügyi, erdészeti és geológiai kiadásaihoz. Ezentul minden miniszterium költségvetésében külön meg lesz állapítandó, hogy mely kiadásokat fordítanak horvátországi intézményekre is. E kiadások összegét tekintik közös magyar-horvát kiadásnak és Horvátország csupán e kiadásokhoz járul hozzá a törvényben megállapított kulcs szerinti hányaddal. E hányad most 7-2 százalékot tesz ki. Ezek szerint tehát a horvátok álláspontja győzött és ez azt jelenti, hogy mintegy három millió koronával több jut ezentul horvát belügyi célokra, ez a három millió Magyarország rovására esik.

A két albizottság előadói ezután törvényjavaslatot dolgoznak ki és azt az illető bizottságok elé terjesztik. A teljes regnikoláris bizottságok legközelebbi tanácskozásának tehát már az új törvényjavaslat-tervezet szolgál majd alapul.

Politikai körökben élénken tárgyalják most, hogy miként jutott a magyar regnikoláris bizottság arra az elhatározásra, hogy elfogadja Eggersdorfernek reánk nézve hátrányos ultimátumát. Ez alkalommal sokan emlékeznek gróf Tisza István miniszterelnöknek az 1893. évi költségvetés tárgyalása során tett ama nyilatkozatára, melyben kijelentette, hogy ő nem fog elzárkózni a horvátok «jogos» követeléseit elől s ajánlotta a törvényhozásnak, hogy szeretettel intézze el Horvátországnak minden ügyét. Gróf Khuen-Héderváry Károly is első miniszterelnöki székfoglalójában azt hangoztatta, hogy a horvát pénzügyi egyezményt igazságosabban kell szabályozni. A regnikoláris bizottságban most ezt a Horvátország javára esett döntést az említett nyilatkozatokkal hozzák kapcsolatba. A tény az, hogy a horvátok ismét megkapták azt, amit a fehér lapra irtak. A magyar

nagylelkűség Horvátország javára ismét hárommillió erejéig megnyilatkozott. Kíváncsiak vagyunk, hogy csökken-e ezután odaát a Dráván túl az az ellenünk való izzó gyűlölet, mely hadat üzent mindennek, ami magyar?

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, június 10.

A delegációs szünet után ma volt az első rendes ülése a Háznak. Régi, elintézésre váró ügyeket tárgyaltak le gyors egymásutánban. Így egyik adóssága volt a t. Háznak Sándor község átkebelezése Szabadka városához. Ez még megboldogult Horánszky Nándor idejéből való, aki mint a közigazgatási bizottság elnöke van alája nyomatva a megsürgült bizottsági jelentésnek. No de most már ez a restancia is el van intézve, a dunai halászat védelméről s négy vicinális vasut engedélyezéséről szóló javaslatokkal egyetemlegesen.

A vicinálisok engedélyezése alatt Várady Károly a vicinális törvényt sürgette meg a kereskedelmi miniszternél. Hieronymi Károly miniszter nem tudott naptári időt mondani, hogy mikor lesz vicinális törvény, de hogy megcsinálják, arra határozott ígéretet tett. Az eddigi vicinális rendszert a miniszter súlyosan elítélte, azt mondta arról, hogy az alatt sűrű visszaélések történtek. Az ellenzéki oldalon nagyon szívesen fogadták a miniszter e kijelentését.

Egyik régi aktája a t. Háznak, az a nagy kérvénycsomó, amelyet a magyar bortermelek és borkereskedők intéztek a Házhhoz az olasz borvám-klauszula eltörlése miatt. A kérvények tárgyalását ma folytatta a Ház.

A függetlenségi padokról Babó Mihály kezdte meg a vitát. Először is hibáztatta Daróczy Aladár előadót, amiért bevezető beszédében nem körvonalozta a kormány álláspontját. Aztán az ismert sérelmeket hozta fel s elfogadásra ajánlta a pártnak azt a régebbi határozatát, melyben az olasz borvám-klauszula eltörlését javasolták.

Szederkényi Nándor is hosszasan foglalkozott a kérdéssel s hogy a kormány még mindig nem intézkedett véglegesen a vám kérdésében, abban politikai okokat lát, amelyek Olaszországnak a hármasszövetségben elfoglalt szerepére vezethetők vissza.

Általános érdeklődés között állt fel szólásra Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, hogy Szederkényinek adandó válaszában a kormány álláspontját ismeresse meg a borvám kérdésében. A miniszter megemlékezett a 3 frt 20 krajcáros vámról, amiről a mai kormány nem tehet, mert hisz azt annak idején túlmagasan találták s annak leszállítására törekedtek. E vámoösszegért az akkori kormány a hibás, mert hallgatott és befolyásolni hagyta magát az akkori áramlattól.

A mai kormány álláspontját és eljárását védte a 20 aranyforintos vámtétel felvételével, ami már benne van az új vámtarifa tervezetben. Tagadta, hogy politikai okok miatt nem rendezték még eddig a vámkérdést. A kormány szíven viseli a magyar bortermelek és borértékesítők érdekeit, leginkább az által, hogy a mostani bizalmas tárgyalások alatt szigorúan megőrzi a tárgyalás titkát. Végül arra kérte a Házat, hogy a függetlenségi párt határozati javaslatát ne fogadja el.

A kérdéshez még hozzászóltak Darányi Ferenc, Udvary Ferenc, báró Kaas Ivor, Visontai Soma, Rakovszky István az ellenzéki oldalokról s mindegyik a kérdés végleges megoldását sürgette. A jobboldalról Vancsó Gyula, aki csak azért szólalt fel, hogy bizalmat szavazzon a kormánynak. Állításának igazolására az előadó javaslatát fogadta el.

Miután a vitát ma nem fejezhették be, azt holnapra halasztották.

A mai ülésről szóló tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

Elnök: Perczel Dezső.

Jegyzők: Rákosi Viktor, Szóts Pál, Nyegre László. Elnök az ülést megnyitja, hitelesített a legutóbbi ülés jegyzőkönyvét, Lónyai Sándort végleg igazol. képviselőnek jelenti ki. Bemutatja Dörr Soma képi-

selő levelét, melyben a IX. bíráló bizottságban viselt állásáról lemond, illetve aggodtára való tekintettel felmentését kéri. Javasolja a Háznak a kérelmet méltányossági szempontból teljesíteni, egyben pedig ugy ezen tagsági hely valamint a horvát regnikoláris bizottságban megüresedett két tagsági hely választás után leendő betöltését a hétfői ülés napirendjére kéri kitézni. (A Ház az elnök javaslatához hozzájárul.)

Leszkay Gyula és Popovics Vazul István az állandó összeférhetlenségi bizottság tagjai leteszik az esküt.

Következik a napirend szerint a *dunai halászat tárgyában Romániával létrejött egyezményről* szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Rónay Ernő előadó rövid indokolás kapcsán ajánlja a javaslat elfogadását.

A Ház vita nélkül úgy általánosságban, mint pedig részleteiben elfogadja a törvényjavaslatot.

Elnök: Következik a *Sándor» községnek közigazgatási és választókerületi átkebelezéséről* szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Nyegre László: Rövid indokolás kapcsán ajánlja a törvényjavaslat elfogadását.

Buzáth Ferenc: Elvileg hozzájárul az átkebelezéshez, csak kéri, hogy vajjon mindkét község kívánja-e a bekebelezést és nem jár-e hátránnyal egyikre vagy másikra.

Tisza István miniszterelnök: A törvényjavaslat indoklásából kiténik, hogy nemcsak Szabadka, de maga Sándor község is kívánta a bekebelezést.

A Ház többsége a törvényjavaslatot általánosságban elfogadja. A részletes tárgyalásnál a 2-ik szakaszról

Nyegre László előadó módosítást nyújt be, hogy a törvényjavaslat joghatálya 1903 helyett 1906-ra tétessék.

Várady Károly: A módosítás indoklását kéri.

Nyegre László: A kért felvilágosítást megadja.

A Ház a törvényjavaslatot részleteiben is elfogadta, ugyszintén vita nélkül tudomásul vette a kereskedelmi miniszternek három helyi érdekű vasút engedélyezésére vonatkozó jelentését és elfogadta a békecsaba—békés-vésztői és a balatonmenti—készhelyi vonalnak Tapolcáig való folytatolagos meghosszabbítására vonatkozó javaslatokat.

Várady Károly: Azért szólal fel, hogy a vicinális törvény életbeléptetése miatt kérdést intézzen a kereskedelmi miniszterhez.

Hieronym Károly kereskedelmi miniszter: A törvény életbeléptetésére nézve kalendárius időt nem határozhat meg.

Elnök: Az elfogadott javaslatok harmadszori olvasása holnapra halasztatik. Következnek a

kérvények.

Az olasz borvám jelemelése.

Daróczy Aladár előadó bejelenti, hogy az olasz borvám jelemelése tárgyában beadott kérvényeknek ez most folytatolagos tárgyalása.

Szederkényi Nándor: Az olasz borvám jelemelése nagy mértékben sújtja a magyar bortermelőket. Valóságos súlylyal és nyugtalansággal nehezedik ez bortermelőinkre, amit bizonyítanak a sok népgyűlések s a kormányt felkéréső tiltakozó küldöttségek. A kormánynak annál is inkább sürgősen kell e téren intézkedni, mert Olaszország és Németország már e téren megegyeztek. Kéri a Házat, fogadja el a határozati javaslatot, hogy az olasz borvámot véglegesen töröljék el.

Hieronym Károly kereskedelemügyi miniszter: Azzal kezdi, hogy az előadónak azért, mert a kormány álláspontját nem körvonalozta, szemrehányást tenni nem lehet. Szederkényi Nándor filippikáját arra a körülményre alapította, hogy az olasz bornak behozatala Magyarországnak tízenegy esztendőn át roppant nagy károkat okozott. (Mozgás a szélső baloldalon.) De a tisztelt képviselő urnak az az egész filippikája egy olyan állapotra vonatkozik, amelyet éppen a kormány által beadott ideiglenes szerződés megszüntetett.

Mi semmiféle politikai okból nem állapítottuk meg a 3 forint 20 krajcáros vámot, hanem azért, mert 1891-ben az összes érdekeltek, egyesek és testületek egyaránt, ezen 3 forint 20 krajcáros vámnak is leszállítását kívánták: azt találták, hogy ez a 3 forint 20 krajcáros vám az ő érdekük szempontjából nagyon magas és annak egy továbbmenő leszállítását kívánták.

Olaj Lajos: A borhamisítók kivánták!

Hieronym Károly kereskedelemügyi miniszter: Es a kormány abban hibázott, ha egyáltalán hibázott, hogy egy ilyen populáris áramlatnak engedett és ma is hibázna, ha magát minden egyes kérdésben populáris áramlatok és jelszavak által irányíttatná.

A kormány nem azért ellenzi, pedig a leghatározottabban ellenzi a határozati javaslat felvételét, mert nem akarja megvédeni a magyar érdeket, hanem azért, mert eredményes tárgyalásokat úgy folytatni, hogy oly kérdésben, mely a tárgyaló felek alkudozási tükát képezi, a kormány kezét előre megkötni,

neki bizonyos mars-rutát előírni, az egyáltalában lehetetlenné teszi az eredményes tárgyalást, mert — engedelmet kérek — éppen az alkudozások tükával lehet igenis eredményesen tárgyalni; de megköött mars-rutával tárgyalni nem lehet. (Helyeslés jobbfelől.)

Darányi Ferenc: A kereskedelmi miniszter filippikája őket meg akarja tévesztetni. Azt nagyon jól tudják, hogy az olasz borvám most fel van emelve ideiglenesen.

Udvarny Ferenc: Váolja a bortermelőknél az olasz borvám folytán teremtett helyzetét. O is sürgeti a kérdés végleges megoldását és a kisgazdák támogatását ajánlja a kormány figyelmébe.

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után.

Kaas Ivor báró: Tagadja, hogy csupán néhány magyar bortermelő ötletszerű kívánsága volna a 60 koronás borvám-tétel, mert hisz nemcsak Magyarországon, de Ausztria több bortermelő tartományában is erősen küzdenek és hangosan követelik a 60 koronás borvám tételét. A kormány tegyen határozott nyilatkozatot a borvám tárgyában és akkor nincs kifogása a kérvényi bizottság azon javaslatára ellon, hogy a kérvények egyszerűen a kormánynak adassanak ki.

Kubik Béla: A házszabályok címén kér szót. Előbb közbeszólás alakjában tiltakozott az ellen, hogy az előadó vitaközben kétszer beszélhessen. Akkor az elnök figyelmeztette szót, hogy nincs igaza. Most ennél fogva a házszabályok 208. és 116. szakaszaival igazolja, hogy nem az elnök, hanem ő tsmeri jól a házszabályokat.

Elnök: Kubik téved, mert a házszabályok 214. szakaszának utolsó bekezdése megengedi az előadónak, hogy személyes megtámadtatás esetén vagy egyenes felhívásra többször is beszélhet a vita bekezdésére előtt.

Visontai Soma: Tudomásul veszi, hogy a kormány mindent el fog követni az iránt, hogy a köntendő szerződésben Magyarország bortermelőinek érdeke meg fog óvatni, csak arra kéri a kormányt, hogy Magyarország gazdasági megerősödését is elősegítse. Viszont helyteleníti, hogy a kereskedelmi miniszter azt állítja, hogy Magyarországnak Ausztriával karöltve kell együtt eljárni.

Vancsó Gyula: Bizalommal viseltetik a kormány iránt és ezért a határozati javaslat mellőzésével az előadó javaslatához járul.

Rakovszky István: Sajnálja, hogy Vancsó ebbe a nagyfontosságú kérdésbe is a bizalmat keverje. **Visontai Soma** szavainak helyreigazításul kijelenti, hogy beszédének az volt a célja, hogy egyöntetűen sorakozzanak e kérdés megnyugtató megoldására.

Elnök: Mintán az idő előrehaladt, a vitát bezárja. Megállapítja a holnapi ülés napirendjét.

Az ülés 2 órakor végződik.

A földmivélésügyi miniszter programja.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

Budapest, június 10.

A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap délután folytatta és be is fejezte a földmivélésügyi költségvetés tárgyalását. Az ülésen hosszabb beszédben nyilatkozott **Tallian Béla** földmivélésügyi miniszter tárcája több fontosabb részéről. A második államtitkári állás szervezését, mely egyébként nem fogja terhelni a budgetet, szükségesnek tartja. A telepítésről az a nézete, hogy nem helyes valamely tervet előkészíteni, mert ez csak akadályokat gördít a kormány elé. A leghelyesebb eljárás az, ha eladásra kerülő birtokot vásárol a kormány és oda telepít. Az egész telepítési kérdést, mindennel, ami ezzel összefügg, különben a birtokpolitikai törvényjavaslat fogja felölelni. Kiterjedt a miniszter beszéde a tárcája körébe tartozó minden kérdésre, a szövetkezeti ügyekre, a székely-akcióra, az erdei gazdaságra, az állattenyésztésre, ipari növények termelésére stb. A tárgyalásról a következő tudósítás számol be:

A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap délután 5 órakor **Falk Miksa** elnöklele alatt tartott ülésében folytatta a földmivélési miniszterium 1904. évi költségvetésének tárgyalását.

Justh Gyula csatlakozik azon kéréshez, hogy a miniszter programját legalább főbb vonásaiban körvonalozza, ez volt a régi szokás is. A második államtitkári állás rendszeresítése ellen tiltakozik.

Tallian Béla földmivélésügyi miniszter: Általánosságban jelezheti, hogy a telepítésnek barátja és azt a jövőben is folytatni kívánja. A államtitkári állás

szükségére nézve a már tegnap ismertett ügyforgalmon kívül előadja, hogy évek óta ketten látják el az államtitkári teendőket és így is annyi a tennivaló, hogy a miniszter és a politikai államtitkár az adminisztráció ügyeivel teljesen le van kötve, úgy hogy nagyobb kérdésekkel alig-alig foglalkozhatnak. — Áttérve a *szövetkezetekre*, kijelenti a miniszter, hogy a rendelkezésére álló eszközökkel a legbehatóbban igyekszik a szövetkezeti ügyeket — természetesen más jogos érdekek sérelme nélkül — felkarolni, különös súlyt helyez az értékesítő és termelő szövetkezetekre, melyeknek létesítését anyagi és erkölcsi támogatással mozdítja elő. A Szederkényi Nándor által a borvám ügyében felvetett kérdésre, a dolog természeténél fogva, ezentul is csak azt hangsúlyozhatja, hogy a kormány jól tudja, mi ebben a kérdésben a kötelessége és azt teljesíteni is fogja.

Komjáthy Béla hosszabb beszédben válaszol a földmivélésügyi miniszter felszólalására, ismételtelen kiterjeszkedik a hitbizományok kérdésére, amelyek tekintetében választ nem kapott és amely tekintetben a miniszternek állást foglalnia kell. **Justh Gyula** az államtitkári állás szervezését indokolatlannak találja. Ezután a központi igazgatás tétele megszavaztatott s **Bedő Albert** és **Komjáthy Béla** felszólalása után az egyes tételek is változatlanul elfogadtattak. Ezzel a költségvetés részleteiben is letárgyaltván, a bizottság tudomásul vette a földmivélési miniszter által tett és a költségvetéssel kapcsolatos jelentéseket.

A bizottság legközelebbi ülését június 10-én délután 5 órakor tartja, amikor a *vallás- és közoktatásügyi miniszterium* költségvetése fog tárgyalatni.

Nem lesz magyar ágyugyár.

Budapest, június 10.

Ezt már lovag **Pitreich** közös hadügyminiszter is, valamint elődjei is kijelentették ismételtelen a delegációkban. A magyar ágyugyár létesítését azzal ütötték el eddig a közös hadügyminiszter urak, hogy a monarchiának nincs szüksége két ágyugyárra. Elég az az egy, ami Ausztriában van. Ugy látszik, **Hegedűs Sándor** volt kereskedelmi miniszter is ebben a véleményben van, mert ő is belátván a magyar ágyugyárnak a monarchiában való fölösleges voltát, magyar szempontból még miniszter korában megelégedett azzal, ha egyes ágyugyárteleket a diósgyőri állami vasgyárban állítanak elő. Hogy a hadügyminiszter a gyár erre való képességéről meggyőződjék, ezért utazott tegnap Diósgyőrbre. Utazásáról a következőket jelentik:

Pitreich közös hadügyminiszter **Hieronym** miniszterrel, **Serényi Béla** gróf és **Graenzenstein** államtitkárral s a közös hadügyminiszteriumnak a delegáció ülésszaka miatt Budapesten volt főtisztviselőivel tegnap reggel Diósgyőrbre utazott. A diósgyőri látogatásnak az a magyarázata, hogy a diósgyőri állami vasgyár a hadsereg számára ágyucsoveket és egyéb tüzérségi felszerelést, a haditengerészet számára pedig páncél-lemezeket is fog szállítani. A magyar arzenál kérdését ugyanis egyelőre úgy oldották meg a kormányok, hogy az új ágyugyár gépszerkezetét továbbra is Ausztriában készítik, mert egy új, magyar arzenál szervezése igen költséges és nagyon kevésse jövedelmező volna, a durvább ércalkatrészeket azonban úgy a tüzérség, mint a haditengerészet számára a diósgyőri vasgyár fogja szállítani, melyet e cikkeket gyártására kevés költséggel is be lehet rendezni. — Miskolcra **Pitreich** közös hadügyminiszter és kísérete, továbbá **Münnich Aurél**, **Miklós Ödön** és **Vajkay**, az állami gépgyárak igazgatója, továbbá a hadügyminiszterium szakszolgálati tagjai tegnap délután különvonattal *Miskolc-rendezőpályaudvarra* érkeztek. Itt egy más lokomotívot csatoltak a különvonat elé és az iparsínen közvetlenül a diósgyőri állami vas- és acélgyárba mentek. A vasgyár belső területén a különvonatot **Fleischmann Győző** műtőnök és **Markup Ferenc** főfelügyelő várták. A megérkezés után a tisztú kaszinóban reggeli volt. Egy órakor az egész társaság bement a gyárba, hol a miniszterek az összes üzemeket behatóan megsemmisítették. Főleg az *ágyulöveggyártást* nézték meg s a hadügyminiszter jelenlétében is gyártottak lövegeket. Ugy **Pitreich** közös hadügyminiszter, mint **Hieronym** miniszter megdicsérték a gyár kitűnő berendezését és a mintaszerű vezetést. A szemle után a társaság délután öt órakor a készen álló különvonaton visszautazott Budapestre.

A japán-orosz háború.

Budapest, június 10.

A harctérről újabb hír nem érkezett. Ma is megerősítik, hogy **Kuropatkin** tényleg megki-

sérli Port-Arthur felmentését s hogy erre közvetlenül Szentpétervárról kapott utasítást. Politikai körökben nem értik, hogy mért sürgetik Kur opatknint olyan nagyon Szentpétervárról Hiszen Port-Arthur elsőrangú főerősség s így máról holnapra ugy sem foglalható el, sőt tán két-három hónapig tartó szabályszerű ostromot is kiáll. A vár felmentése tehát nem olyan sürgős s megengedhetnék Kuropatkinnak, hogy a Kelet-Ázsiába indított két hadtestet bevárja.

Ez a sietség tehát csak azt a gyanút ébresztheti fel, hogy Port-Arthur erődtvényei távolról sem felelnek meg híriüknek, hanem sokkal gyöngébbek, semhogy a japánokat feltartóztathatnák. Sokfelé azt kezdik hinni, hogy Port-Arthurral is úgy jár a közvélemény, mint az orosz hadsereg-ről terjesztett hírekkel. A háboru kitörésekor azt híresztelték, hogy Oroszországnak 400.000 embere van Kelet-Ázsiában, majd félmillióról, sőt 600 ezer emberről is beszéltek. Most pedig ki-tűnik, hogy Kuropatkin a port-arthuri helyőrséget is beleszámítva 250 ezer ember felett sem rendelkezik.

Mai távirataink a következők:

Skridlov Port-Arthurban.

Páris, június 10.

Pétvári magántáviratok szerint tegnap este azt híresztelték, hogy a cár azt a táviratot kapta Skridlov admirálistól, hogy az Port-Arthurba érkezett. Kérdéses, hogy vajjon Skridlov egyedül érkezett-e Port-Arthurba, vagy az orosz vladivosztoiki hajóhaddal.

Port-Arthur ostroma.

Szentpétervár, június 10.

Az ultranacionalista *Sojjet* kizártnak tartja, hogy a japánoknak sikerüljön Port-Arthurt meghódítani. Port-Arthur jól meg van erősítve, helyőrsége nagy és az ostromnak sokáig ellenállhat; azonban a háboruban sok minden megeshetik — írja a *Sojjet*.

Az oroszok előnyomulása.

Fusan, június 10.

Az oroszok most már egész komolyan hozzá-láttnak a támadó előnyomuláshoz. A felvonulás a vasut mentén történik s az elővéd már eljutott Lassihoz. A negyedik szibériai hadtest csatlakozása következtében Kuropatkin képes abbahagyni a veszteglést s most már aktíve léphet fel. Az előnyomulást Kuropatkin félkörben rendelte el Seimaciból Siujangig, ahonnan a felvonulás Föngvancsöng irányában fog történni. Kuropatkin és Kuroki seregei tehát most szembe fognak kerülni. Az oroszok előnyomulását kozákok fedezik. Az utátjárókat japán lovasság szál-lotta meg.

Kuropatkin a japánokról.

Szentpétervár, június 10.

Erdekes epizódról ad hírt a «Novoje Vremja» liaojangi levelezője. Kuropatkin meglátogatta a kórházban a sebesülteket, akik közt vitézségi érmekeket csztott ki. Kuropatkin megállott egy sebesült japán hadifogoly előtt, részvétellel tudakozódott az orvostól a japán katoná állapotára felől, aztán tolmács által a következőket mondta a japán fogolynak:

— Mikor Japánban voltam, meggyőződtem, hogy a japánok jó emberek. Most tapasztaltam, hogy hős katonák, akikkel gyönyörűség harcolni.

Kuropatkin megígérte a japán fogolynak, hogy ha levelet akar írni rokonainak haza, akkor eljuttatja a levelet és 20 rubelt ajándékozott a sebesült japánnak.

TÁVIRATOK.

A kvóta.

Bécs, jun. 10. Az osztrák kvóta küldöttség a magyar üzenetet elfogadta, hét szavazattal hat ellenében elfogadta hosszu vita után báró Schwegel előadó indítványát is, mely szerint fenmaradna az eddigi kvóta 1900-ig.

Az örmény mozgalom.

Konstantinápoly, június 10. Anglia, Franciaország és Oroszország nagykövetei azt a sürgős tanácsot adták a portának, hogy a bitliszi vilajetbeli örmény mozgalom megvizsgálásával akadályozza meg a zavargásokat. A porta megígérte, hogy idevonatkozó parancsait erélyesen megújítja. Musi tiznapos levélbeli magánjelentések szerint a musis szandsák csapatainak és kurdjainak zavargása folyton tart. Ugy látszik, hogy a vidéki hatóságok elvesztették tekintélyüket a kurdok előtt, kiket az örmény bandamozgalom igen elkésesített. A helyzet kétségkívül rosszabbodott, de az örménybarátok és mások rendkívül túloznak.

A marokkói kérdés.

Páris, június 10. A *Petit Journal* állítólag arról értesül, hogy a miniszteriumban annak a lehetőségével foglalkoznak, hogy két hadihajót küldenek Marokkóba, ha a helyzet ott komolyra fordulna. Pelletan tengerészetiügyi miniszter ez ügyben tegnap este távbeszélő útján értekezett a touloni tengerészeti prefektussal, de határozatot még nem hozott.

NAPIHIREK.

Budapest, június 10.

— (Időjárás.) A levegőnyomás eloszlása lényegében változatlan maradt. Európában az idő borult és nagyobb esőket Franciaországból meg az Alpesek vidékeiről jelentettek. A hőmérséklet alig változott.

Hazánkban az idő borus, az északkeleti részek kivételével mindenütt esett eső, amely az ország déli felében az 5 millimétert meghaladta és egyes helyeken, főleg az Alföldön jelentékeny volt. Zivartart csak Bavanistéről jelentettek. A hőmérséklet alacsonyabb lett.

Jóslás:

Lényegtelen hőváltozás és sok helyütt eső, esetleg zivatar várható.

Hőmérséklet: + 17-7 C. fok.

— (Fehér Ipoly beteg.) Fehér Ipoly pannonhalmi főapát, mint részvétellel értesülünk, megbetegedett és az agy egyháznagy a soproni bencések székházában örzi az ágyat.

— (Frigyes főherceg Londonban.) Londonból jelentik: Tegnap délelőtt nyújtotta át Frigyes főherceg a Buckingham-palotában *Eduárd* királynak a magyar-osztrák tábornagyi jelvényeket. Az átadás minden szertartás nélkül történt. Frigyes főherceg délelőtt különböző látogatást tett, több látványosságot megsemlélt, aztán a királyi család körében a királynál reggelizett. Délután három órakor a con-naughti herceg kíséretében Islingtonba ment a katonai harcjátékokhoz, ahol *Mensdorff* gróf magyar-osztrák nagykövet és számos méltóság fogadta. Midőn a főherceg, aki polgári ruhát viselt, megjelent a királyi páholyban, az összes jelenlevők fölállottak és levették kalapjukat, mialatt a zenekar a *Gotterhaltét* játszott. Este hat órakor a főherceg a Buckingham-palotában a magyar-osztrák gyarmat küldöttségét fogadta. Este a királyi pár Frigyes főherceg és más idegen vendégek tiszteletére a Buckingham palotában diszlakomát adott, amelyen számos méltóság és előkelőség köztük *Mensdorff* gróf magyar-osztrák nagykövet, valamint a hercegi kíséret tagjai részt vettek.

— (A persa sah Marienbadban.) Mint Marienbadból jelentik, a persa sah augusztus végén fűrdőhasználatra oda érkezik.

— (A szeplőtlen fogantatás dogmája.) Bécsből jelentik: Julius 19-én a király és az egész udvar jelenlétében meg fogják ünnepelni a szeplőtlen fogantatás dogmájának ötvenéves jubileumát. Az ünnepi szertartást *Grusa* kardinális fogja végezni.

— (Június 11.) Ez a dátum szomorú évfordulója annak a véres tragédiának, amely a mult esztendőben játszódott le a belgrádi konokban. Örömmünnepe volt ez egyszersmind a királygyilkos pártnak is, amely Szerbia boldogulásának új napját vélte Péter király uralkodásában. A véres dráma borzasztó segélykiáltásait elnyomta akkor a tomboló örömmámor, amelyben Belgrád lakossága uszott. És amikor már elesített az ujjongás s a véres események nyomait is eltüntették a királyi várból, «zsvio kralj Petar Karagyorgyevics» üdvívalgás közepette bevonult

Belgrádba az új király. Holnap, a gyászos évforduló napján szinte eltörpül majd a gyászos emlékezés emellett a «nemzeti örömmünnepe» mellett, melyet Belgrád utcáin rendeznek Péter király hívei. Péter király vitéz katonái szombaton este a belgrádi tiszti kaszinóban zártkörű táncmulatságot rendeznek, Sándor király legyilkolásának évfordulóján, tombolával, világgostával és talán királygyilkossággal egybekötve; bárha a sikerültnek ígérkező táncmulatság, melynek érdekében a rendezőség nem kimélt se fáradságot, sem adósságot, egyelőre nem szorítkozik többre, csak arra, hogy mennél jobban kifejezze a szerb hadsereg tisztjeinek afölötti örömet, hogy Sándor királyt, a feleségét és még többeket egy esztendőnek előtte vitézül elteheték láb alól. A belgrádi tiszti kaszinó ablakai szombaton éjszaka világítani fognak. A fényes ablakok alatt, lent az utcán, a kisvárosi nép ezrei tolonganak majd és mind azon töri a fejét, vajjon milyen arcot vág a jó Péter király, amikor a jelenvoltak szünni nem akaró lelkes zsvioja közben belép az erre az alkalomra frissen feldíszített bái parkettre. — *Draga* királyné testvérei a *Vecsernya Novosztiban* hirdetést tettek közzé, amelyben tudatják, hogy június 11-én engesztelő mise lesz a Márktemplomban. Ez alatt egymásután szállítják el a meggyilkolt királyi pár hagyaték-tárgyait a konakból. A kormány rendeletére a rendőrség megtiltotta ama tárgyak elárverezését, amelyeken meglátszik a juniusi dráma nyoma. A kormány megbecsülte e tárgyakat, értéküket kifizeti, aztán e tárgyakat elégeti, nehogy külföldre jussanak látványosságnak. Egyes tárgyak muzeumba kerülnek.

— (Izabella királynő hagyatéka.) Madridból jelentik: A minap rendezték *Izabella* királynő hagyatékát. A vagyont négyen öröklik: *Izabella* és *Eulália* infánsnők és *XII. Alfonz* gyermekei, akik közül mindenik egy-egy millió frankot kap. A királynő elrendelte, hogy az ő s atyja, férje és fia lelkiüdvéért Spanyolországban harmincezer engesztelő szent misét mondjanak.

— (Meteor az időjárásról.) A Meteor legutolsó jelentése a következőket tartalmazza az időjárásról: A május 29—30-iki csomópont meghozta az ő esős, viharos változásait, mit követőleg hosszabb időköz jött csomópontos nap nélkül, amennyiben csak június 4-én volt újabb csomópont és pedig a bolygók részéről hűvösebb, így esős jellegűnek volt általában jelezve. Ezt megelőzőleg 2-án volt borult, lehült a hőmérséklet s kevés szemetelő eső, de 3-án újra kiderült az ég és melegen sütött a nap. Ezen napot megelőzőleg egy erősen faklyás folt jött a napon, mely a napolytán apróra szétszóródott, tehát kitöréseket hozott, míg követőleg 4-én ismét kitörés volt, így a lehülés és eső vissza lön szoritva, bár helylyel zivataros és jeges eső volt. E visszaszorítás 7-től egész 9-ig tarthat, amidőn vagy lehülés folytán csendes, vagy erős felmelegedés után zivataros esőt kapunk s követőleg a visszatartott csapadék nagyobb mértékben fog jelentkezni, amiért is a 20-ik számban megállapított prognózis néhány nappal eltolatik. Június hó hátralevő csomópontjai 12—13—17—19—20—27-re esnek, ahol 7-től vagy 9-től jön a csapadékos esős idő.

— (Montignoso grófnő.) Zürichből jelentik, hogy Montignoso grófnő, a volt szász trónörökösné, leánykájával a pármái herceg vartegi kastélyába érkezett s a nyarat ott fogja tölteni. A toszkánai nagyherceg leányát ott már meg is látogatta, amiből azt következtetik, hogy a volt trónörökösné kibékült szüleivel.

— Müncheni lapok írják, hogy Montignoso grófnő kis leánya mellé György király egy meghitt udvarhölgyet rendelt felügyelőnőül. A volt trónörökösné asszony formális kérvényt nyújtott be a királyhoz, hogy engedje gyermekeit látania, György király azonban elutasította a kérvényt azzal a megjegyzéssel, hogy minden ilyen kérvénnyel hasonlóan fog elbánni, tehát többször ilyesmit ne is kérjen a grófnő.

— (A bileki legénység hazatérése.) Székesfejervárról jelentik: Tegnap este nyolc órakor érkezett haza külön vonaton a bileki 69. gyalogezred első zászlóaljának legénysége. Az állomáson nagy néptömeg várta a vonatot. Müller Frigyes főhadnagy ve-

zetése alatt érkezett meg a 164 ember, köztük azok is, akiket a bileki zendülés miatt elítéltek. Csak az a hat baka hiányzott, akik súlyosabb büntetést kaptak. Megható látvány volt, amikor a vonatból kiszálló katonák szüleik karjaiba borultak. Sűrűn hulltak a szülők és testvérek könnyei, a bakák a földet csókolgatták örömben. Vasárnap indultak el Bilekből, de félnapot késnek, mert előttek egy vonat kisiklott. Az állomásról énekelve vonultak a katonák a laktanyába, ahol még este leszereltek.

— (Fenyő Sándor itthon van.) Végre valahára, hosszú vajadás, gondolkodás után Fenyő Sándort haza hozták. Ma reggel érkezett meg a nyugati pályaudvaron két rendőr kíséretében és azonnal az Alkotmány-utcai fogházba szállították. A képviselőházban e hír vétele után Perczel Dezső elnök azonnal magához hívatta Farkas János főterembiztost és újból is szigorúan utasította, hogy Fenyőt az esetre, ha szabadlábra helyezve a képviselőházba belépne, onnantól karhatalommal is távolítsa el.

— (Eszőések.) Az időjárásról ma a következő távirati jelentéseket kaptuk: *Fogaras.* Tegnap déltől fogva csendes, jótékony hatású eső esik. — *Segesvár.* Hosszas szárazság után tegnap délután megereedt az eső és egész éjjel esett. A gazdák remélik, hogy a termés annyira megjavul, hogy közép hozamot ad. Az eső a gyümölcsösöknek is javára válik. A szőlők középtermést ígérnek. — *Sepsi-Szent-György.* Hosszabb szárazság után ma reggel esősre változott az idő. A csendes eső jótékony hatással van a vetésekre, melyek gyöngén állanak. A kiszáradt tengeri az eső következtében pótolható lesz. Az éjjel hidegek és a hőmérő 0° alá száll. A zöldség fejletlen, de ha az eső tartós lesz, még ezen is sokat segíthet. — *Zimony.* Az éjjel három óráig tartó zuhogó eső esett itt és a környéken, mely a fejlődésben visszamaradt gabonaművekre kitűnő hatással van, valamint a kukorica, burgonya és konyhabeteményekre is.

— (Még egy cápa.) A Quarneróban az idén, úgy látszik, cápajárás lesz. A cápák addig-addig rémitgették a tündözö közönséget, míg végre most a jelenlétükkel is tüntettek. Alig néhány napja, hogy hirt adtunk az első cápáról, amely az idén a kánikula beköszönte előtt feltűnt a Quarneróban és már megint egy cápa kalandozásáról kapunk értesítést Fiuméből. Ez már a harmadik tengeri szörnyeteg, amelyet az idén a halászok a Quarneróban láttak. Az egyiket szombaton fogták ki Zeng mellett a lukovói tinhalásztelepen és Fiumébe hozták, ahol megtekintésre kiállították. Tegnapelőtt egy Kosztrenics nevű pólai halász látott ismét egy hatalmas cápát, amely a valbadoi öbölben kalandozott. A cápa egyre nyomában volt a kis halászbárkának. Az emberevő tengeri szörnyeteg hozzávetőleges becslés szerint hét métermázsá sulyu lehetett. A halászok kutatnak utána, hogy szigonyra kerithessék.

— (Párbajozó őrmesternék.) Az asszonyok inkább körömmel vagy papucsos párbajoznak s csak igen ritkán választják a pisztolyt vagy a kardot. Ez a ritkaság megtörtént tegnap hajnalban Szegeden a Vasas-Szent-Péter-utca és a Zsigmond-utca sarkán levő házban, hol két őrmesternék lakik, akik régóta háboruszkodnak egymással. Eddig a járásbírósnál reparálgatták az egymás becsületén ejtett folytonossági hiányokat, most azonban a lovagiaság terére léptek és karddal verekedtek meg. Az őrmesternék már a kaszárnyába távoztak, mikor a sarkai ház udvarán pokoli láрма támadt. A kiváncsi közönség hamarosan megtöltötte az összes kinálkozó részeket, ablakok, ajtók megteltek nézőkkel, miközben a hajmeresztő párbaj a következőképpen folyt le. Előbb csak szóval folyt a harc, majd mind a két asszony berohant a saját lakásába, honnan egy-egy szál őrmesteri karddal jöttek ki. Bandázs nem kellett nekik, levetkőzni sem igen volt muszáj, a két nő egymásnak rohant. Pokoli kardcsattogás, sivitás, jajgatás keletkezett. A ház népe mind az udvarra tödült. A nézők egymást rángatták le az ablakokból, hogy láthassák az asszonyok párbaját, mely jó ideig tartott velőtrázó, vérfagyasztó sikkasztások kíséretében. Mire szétválasztották őket, akkorra összeverték

egymást. Kék és veres hurkák húzódtak keresztül karjaikon, hátukon, lábukon. Az a szerencse, hogy komolyabb sérülés nem történt. A csillagbeli rabok borzadva beszélgették a ma hajnali asszonypárbajt, melynek valószínűleg még folytatása következik.

— (Magyar szélhámos külföldön.) A müncheni lapokban nemrég a következő apróhirdetés jelent meg:

Ki fogadna örökre egy két éves leánygyermeket. Az illető nagyobb pénzösszeget kapna egyszersmindkorra végkielégítésül. Ajánlatok Magyarországra, *Herkulesfürdőre* küldendők, poste restante R. v. L. címre.

Természetesen sokan jelentkeztek s a jelentkezők pár nap múlva egy *Kemény Izidor* nevű állítólag budapesti kereskedőtől kaptak választ. *Kemény* a jelentkezőknek azt mondta, hogy egy kétesztendő leánygyermekről van szó, akinek atyja egy főherceg, aki az örökbe fogadónak egyszersmindkorra harmincöt ezer márkát deponál a bajor nemzeti banknál s ennek az összegnek az évi kamata tartásdíj fejében szintén az örökbe fogadót illeti meg. A levélben azután mindegyik jelentkezőtől száz márkát kért, hogy az egyezés megkötése végett odaadják. Többen felültek neki, de mikor megtudták a valót, feljelentést tettek *Kemény* ellen, akit két cinkostársával, *Kornitzer Jónással* és *Révni Manóval* együtt letartóztattak. A budapesti rendőrség mind a hármat veszedelmes csalónak ismeri.

— (Öngyilkos tanítóképezdész.) Aradról jelentik, hogy *Bácskai Gusztáv*, a dévai tanítóképző-intézet harmadéves növendéke tegnap délután szüleinek aradi lakásán öngyilkossá lett. A padlason felakasztotta magát. Azt hiszik, azért lett öngyilkos, mert megbukott s három évig kellett volna katonának lennie.

— (A Sulkovszky-Tagányi-pör.) Aradról jelentik: Az árvaszék tegnap döntött *Sulkovszky* hercegnő és volt férje, *Tagányi Sándor* pörében. Az árvaszék négy éves gyermeküket hét éves koráig is az apának ítélte oda. Az indoklás elmondja, hogy a hercegnő nem tud magyarul, gyermekét nem érti meg, gombán bánik vele, kutyáit és madarait jobban szereti, *magyarellenessé* érzelmű s miután férjétől elvált, osztrák állampolgár lett. A hercegnő a határozat ellen a belügyminiszterhez fellebbez.

— (Öngyilkos magánhivatalnok.) Ma reggel a *Drasche-féle* téglagyár és kőszénbánya részvénytársaság külső Jászberényi-ut 7730/33. számú telepén agyonlőtte magát *Tóth József*, a vállalat 68 éves számvivője. A számvivő példás családi életet élt utolsó napjáig. Házasságából nyolc gyermek származott, akik valamennyien élnek és előkelő társadalmi állást foglalnak el. Az utóbbi időben egyszersre túlságosan idegessé lett. Azt beszélték, hogy valami családi ügy keserítette el. A napokban életunsiágról panaszkodott. Semmiféle írást nem hagyott hátra, amelyben megmagyarázta volna végzetes tettét. A hivatalos írásait rendben találták és azt hiszik, hogy valami családi ügy miatt lett öngyilkossá.

— (Bányászok szerencsétlensége.) Brückből táviratozzák, hogy tegnap délután a bányászok a tárnákba való leereszkedéskor a súlyesztőgép hibás működése következtében súlyosan megsebesültek. Tíz bányász közül csak három maradt sértetlen. A veszedelmesen sebesült munkásokat az országos kórházba vitték.

— (Letartóztatott bankbizományos.) A budapesti rendőrség tegnap letartóztatta *Haberfeld Ignácot* egy fővárosi bankbizományos-üzlet tulajdonosát, aki ellen *csalás, uszóra és okmányhamisítás* miatt tett feljelentést *Szilády földbirtokos*. *Harkányi* irodája a Mérleg-utca 3. száma alatt van, ahonnan az egész országot elárasztotta prospektusaival. Leginkább azzal foglalkozott, hogy váltóleszámitásokat közvetített és ingatlanokra nagyobb kölcsönöket szerzett. Főüzlete azonban az volt, hogy nehezen behajtható, de még értéktelenné nem lett váltókat potom áron összevásárolt és kedvező pillanatban előnyösen értékesített. Merész váltómanipulációi eddig nem jártak nagyobb kellemetlenségekkel, amíg aztán szerencséjében bizva, olyan váltóüzletekbe bocsátkozott, amelyek végül a börtönbe juttatták.

— (Letartóztatott sikkasztó.) A rendőrség letartóztatta *Schlinger Lajos* margittai születésű 28 éves mézáróst, aki még 1903 júliusban *Schwarz Samu* kereskedőtől 858 koronát sikkasztott és megszökött Amerikába. *Schlinger* most azt hitte, hogy megszűnt ellene a büntető eljárás és visszatért a fővárosba, ahol a Lónyay-utca 20. számú házban vett ki lakást. A rendőrség itt kinyomozta és tegnap letartóztatta. Ma átkieérték az ügyészségre.

— (Női gyászruhák.) Gyász esetek alkalmával ajánljuk Horváth és Halász női gyászruhakészítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26., Zsibárus-utca sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgönyileg beküldendő a mellbőség és aljhossza.

x *Az ipar csodája* mindig az volt, ha az ipartermek oly olcsó árban kerül forgalomba, hogy ez feltűnést kelt. Egy ilyen csodát teremtett meg az «Országos Posztókitelű Áruház» azzal, hogy szétküld 5 forint egységárban a legnagyobb férföltönyre elegendő (3.20 mtr.) legfinomabb fekete, sötétkék, barna és sötétszürke posztót vagy kamarn-szővetet. Ezt a szinte hihetetlen olcsó árt úgy tudta megteremteni, hogy egy posztógyárosnak pénzre volt szüksége és minden készletét eladta neki olyan olcsón, hogy a vételár alig fedezte az előállítás költséget. Ajánljuk a nagyközönségnek, hogy minél sürgősebben rendeljen ezen finom posztókból, mert a készlet előreláthatólag nem sokáig tart. Megrendeléseket utánvét mellett eszközöl az Országos Posztókitelű Áruház Budapest, Rottenbiller-utca 5. szám. Mintákat a nagy forgalom miatt nem küldhet.

x Fölvívjuk olvasóink figyelmét Herceg és Horvát Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, az «Adria» szállóval szemben létező női-divatáruházára.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* «A szalmaözeveg», *Valabrégue* és *Hennequin* bohóza, melyet *Heltai Jenő* fordított a Népszínház számára, a szokásos «vígshízi» darabok közé tartozik s ismert motívumokkal dolgozik. A két szerző neve azonban elég kezeség arra, hogy ez ismert motívumok új kombinációkban, igen mulatságosan váltakozzanak. *Joimont* úr (*Szirmai*) évenként tizenegy hónapot itthon tölt hű kis *Louisaja*, hites felesége karjaiban, egy anyóssal sulyosított, de különben kellemes házasságban, mert feleségkéje csinos, kedves, együtt szép keringőket énekelnek a csókról, melyet tizenegy hónapig lelkesen gyakorolnak is. Evenként azonban *Royat* fürdőhelyre szokott járni egy-egy hónapra s ott nőten, illetve özeveg embernek adja ki magát s minden látogatása alkalmával más-más hölgygyel flirtel. Jelenleg is az *Európa* hotel vendége, de most egy nemzetközi kokott hálózába került, ki tájaldompénzekben utazik, t. i. elcsábítatja magát (könyvű dolog!) s aztán kártérítéseket vesz meg peres vagy perenkívüli eljárással a gavallérok. Egy állítólagos amerikai nagybácsi (*Kovács*) segíti őt ez üzletben, mindig idejében érkezvén meg, hogy a gavallérok bevasalja a pénzeiket. *Joimont* urat, ki nőtennek adta ki magát, egyenes házassági szerződéssel üldözik s a nős gavallér semmiképp se tud kibujni a hajból, melyet nővel felesége és anyósa megérkezése. Feleségét mint özeveg *Dumontné* adja ki hát mögött mindenfelé, mire egy zöld fiatal ember arra kéri meg, hogy juttassa őt özeveg *Dumontné* kezéhez. kibe szerelmes lett. A végkibonyolódás az, hogy a fiatal emberre köti rá *Edith* kokottot (*Dóry Margit*), ő maga pedig feleségével (*Szécsi Rózsai*) és anyósával (*Siposné*) s azon fogadalommal tér haza, hogy sohase lesz ezentul szalmaözeveg egy hónapra, hanem teljes 12 hónapig hű férj. A darab frissen rendezve, szép díszletekkel kiállítva, némi csinos zenével ellátva kerül a Népszínház színpadjára ma este s a megjelenő közönség bizonyára jól fog mulatni a komikus hajszákon, melyek a frivol tartalmat eltakarják.

V. Sas.

* *Katona-becsület és egyéb elbeszélések.* Új novella-kötet jelent meg e cím alatt *Prém Józseftől*, ki tizenkét érdekes, vonzó történetet mond el a mai és a régi katona-életből. *Prém* mindig jól kikerekített mesét nyújt, némelyikben erős, szinte drámai cselekményt indít meg s alakjainak jellemzése is mindig élettéljes. Az első elbeszélés, a *Katona-becsület*, azt a kényszerhelyzetet rajzolja, melybe a katonatiszt kerül, mikor akarata ellen föl kell jelentenie egy másik hibás katonát, ki pedig szerelmi vetélytársa. A fegyelem és a tisztibojt megköveteli, hogy a fellebbvaló így járjon el s a lovagias férfi összetűzésbe kerül a rideg katonával. Tragikus fordulatával igazán megindító e történet. A többi tizenegy elbeszélés is mind a katonatisztek családi és anyagi

Bajait ecseteli, igaz realizmussal s a magyar nemzeti érzés kiemelésével. A csinos kötet *Toldi* Lajos budai könyvtársánál jelent meg s ára 2 korona.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

A vasutasok sztrájkbizottsága a bíróság előtt.

— A tárgyalás VII. napja. —

Budapest, június 10.

A bíróság ma még mindig nem jutott el az ítélelhezatalig, a védők beszédei töltötték be az egész délelőttöt. Ma Rácz Dezső dr., Potincza Lajos védője, Miklós Gyula dr., Kardos Antal védője s Györfly Gyula, Kacsó Gyula védője beszéltek.

A tárgyalás mai hetedik napján dr. Rácz Dezső, Potincza Lajos védője szólalt fel elsőnek. Védetije ellen az ügyész a vádat elejtette, a védő beszéde tehát csak egynehány formaságra vonatkozott. Ezután dr. Miklós Gyula, Kardos Antal védője beszélt. Azzal kezdte, hogy védőtársai minden tekintetben kimerítették ez ügy jogi és politikai, valamint gazdasági háttérét, úgy hogy mindenki előtt világos a vád tarthatatlansága, másrészt pedig a nappal is fényesebben ragyog elő a vádlottak szeplőtlen becsülete és nemes önzellensége. A főtárgyalás folyamán a vádpontok semmi bizonyítékot, vagy támaszt nem nyertek arra nézve, hogy védené Kardos Antal, aki április 20—24-ig oly fontos munkásságot teljesített, amely a miniszter kiküldöttének, Vörös Lászlónak elismerését is kivívta, bármintem kötelességmulasztást, vagy pláne igazlatást kísérte volna meg, miért is az ő teljes rehabilitálását az igazságos bíróságtól kéri.

Az elnök dr. Miklós védőt, beszéde folyamán többször félbeszakította és megintette, mert sokszor tudtán a védelemnek szabott határokon.

Öt perc szünet után dr. Györfly Gyula Kacsó Gyula védője tartotta meg védőbeszédét:

— Erzi — ugyonod — hogy a türelem kifáradt és már fogytán van. Hogy mégis felszólal s kötelességének engedelmeskedik, ezt az elhatározást abból meríti, mely Zsigmond király óta a magyar védőre várul. Kétségtelen, hogy amikor a kir. ügyész ur vádat emel e 13 ellen, akkor 5 40,000 magyar polgárt vádolt. A kir. ügyész ur nem állított ide felbujtót és ha állított, hol a causalis nexus. A tárgyalás folyik.

— A rákosi vasutasok. Ma, a 13-as bizottság ügyének folytatása előtt a bíróság a rákosi rendező pályaudvar személyzetének pörét vette tárgyalás alá. A sztrájk központja tudvalevőleg a rákosi rendező-pályaudvar volt. A nevezett nap estéjén 7 óra 55 perckor esedékes tehervonatot, nemkülönböztetve a 8 óra 10 perckor érkező 165. számú rákospalotai személyvonatot a pályaudvar alkalmazottai szabályellenes jelzéssel megállították és azzal a kijelentéssel, hogy tovább nem dolgoznak, a személyvonatnak az állomásba való bejövételt erőszakkal megátolták. A budapesti kir. törvényszék Balázs János máv. állomás málházt, Dimitrievics Dragusin máv. váltóort, Csete József kocsirendezőt, Farbenheim Miksa napidijast, Mazán András kisértő főkezt, Bohus Mihály váltóort, Pázmány Lipót vonatfőkezt, Jancsó József váltóort, Cseszlár János kocsirendezőt, Czéh János kocsirendezőt, Hermann István kocsimestert, Kampmüller Béla villany-gépkészlet, Tóth Pál állomás málházt, Mensdorfer Ferenc mozdonyvezetőt és Murai József mozdonyvezetőt vád alá helyezte hivatali kötelesség megszegése, illetve hivatalos hatalommal való visszaélés és közveszélyű cselekmény büntetési miatt. Mára volt kintüve ezen ügyben közvetlen idézéssel a főtárgyalás Oláh bíró elnöklete alatt. A tárgyalás azonban nem volt megtartható a most folyó vasuti sztrájkbizottság bűnpöre miatt. A bíróság az összes fogva levő vádlottak szabadlábra helyezését rendelte el, egyben pedig a tárgyalásra újabb határnapul július 4-ik napját tűzte ki.

NYILTTÉR. *)

Szent-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Buda.

Természetes forró-meleg kénforrások. Iszapfürdők, iszapborogatások, zuhany, masszázs, vizgyógyintézetek, villanygyógyfürdők, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvíz-uszodák. Olcsó és gondos ellátás. Csúsz, kőszvény, ideg-, borbajok stb. felől kimerítő prospektust küld ingyen a 203

Szt. Lukácsfürdő Igazgatósága Budán.

* E rovat alatti közlöttekért nem vállal felelősséget a Szekr.

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít SOLT LAJOS tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1g.

KÖZGAZDASÁG.

A kivándorlás áprilisban. A kiadott hivatalos statisztikai jelentés szerint 1904 április havában a szorosban vett Magyarországon (Fiumével) 8221 utlevelet adtak ki, tehát 3974-el kevesebbet, mint az előző hóban és 6051-el kevesebbet, mint a múlt év április havában. Az év elejétől kiadott utlevelek száma az idén 12.300-al kevesebb, mint a múlt év első négy hónapjában. A kiadott utlevelek tulajdonosainak 684 utitársuk volt. Legtöbb utlevelet váltottak Háromszék (675), Zemplén (594), Brassó (580), Sáros (446), Ung (427), Nagyküküllő (400) vármegyéből és pedig a Királybágon tul legnagyobb részt romániai, különben pedig amerikai érvényességgel. Horvát-Szlavonországokban 2815 utlevelet adtak ki, 1832-vel kevesebbet, mint az előző hóban és 2465-tel kevesebbet, mint a múlt év április havában. Nagyon tévedne azonban, aki az utlevelek kevesedéséből a kivándorlás csökkenésére következtetne. Amerikai érvényű utlevelet ugyanis csak a fiume-newyorki vonalra adnak ki. E vonal ellen azonban a németországi hajóstársulatok nyílt és titkos ügynökei olyan ügyes agitációt fejtenek ki, hogy az emberek inkább utlevél nélkül szöknek ki Brémáig vagy Hamburgig, ott a német hajóstársaság behajózza őket, New-Yorkban pedig a hatóság cseppet sem törődik azzal, hogy az új jövevénynek van-e utlevele vagy sem. A partraszállás megengedésének ott más kritériumai vannak. Mindenesetre érdekes azonban, hogy a németországi hatóságok is, kétségtelenül üzleti érdekből, a mi átutazó kivándorlóinktól utlevelet szintén nem kívánnak.

A Veszprém vármegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmányja Kolossváry József főispán elnöklete alatt ülést tartott, melyen behatóan megvitatták az aratási munkák megkezdése előtt a megye területén észlelhető munkaszünetek tüneteit. Majd Paúr Odön titkár tett részletes jelentést a veszprémi kiállítás munkálatairól, melynek kapcsán örömmel vették tudomásul, hogy a Magyar Gazdaszövetség a kiállítás tartama alatt Veszprém-ben a kassaihoz hasonló Országos Gazdaggyűlés összehívását tervezi. Előterjesztette továbbá az egyesület vagyonmérlegét, amelyből kitűnik, hogy az egyesület tiszta vagyona a 170.000 koronát elérte. Elhatározták végül, hogy Tallán földmívelésügyi minisztert Kolossváry főispán vezetése alatt küldöttség kéri fel a veszprémi kiállítás megnyitására.

Mintalegő Pészakon. Nagybecskerekéről jelentik: Tallán földmívelésügyi miniszter megbízásából Károly Rezső gazdasági akadémiai tanár kiszállt Pészakon s egy vegyes bizottság élén, melyben a közigazgatási hatóság, az erdészeti, állattenyésztési felügyelő, előjáróság stb. résztvevő, tüzetesen bejárta a pészaki közlegelőt. A miniszter ugyanis a községi közlegelők följavítására indított akciót s az a cél, hogy Pészak porladni vágyó kiszáradt it községi mintalegelőt létesítsenek. A bizottság igen siralmas állapotban találta a területre elég tekintélyes két legelőt. Az állat csak teng rajta. Megállapodtak az eljárásban és részletes üzemtervet dolgoztak ki. Néhány év múlva a mostani gondozatlan, fű nélküli legelő mintája lesz annak, hogyan kell községi közlegelőket gondozni. A községi előjáróság a megállapított üzemtervek keresztülvitelét elfogadta és a miniszternek tapasztalt jóakarataért köszönetet szavazott.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Az üzlet ma reggel országos jellegű esőre és gyengébb amerikai jegyzésekre lanyhán indult, később azonban, midőn néhány az esőzés megszűntéről szóló távirat beérkezett, szilárduló irányzat került felszínre. Tudósítónk jelentései szerint az esőzés, mely mondhatni északkelet kivételével országos jellegű volt, nagyjából 5—10 mm-es, az Alföldön pedig ennél valamivel nagyobb mérvű volt. A tegnapi eső különösen a tavaszi vetésekre és a ta-

karmányfélre, nemkülönböztetve a gabonaneműek szemképződésére jótékony hatással volt, azonban még sem oly mérvben, mint a spekuláció véli, mely a buzaárakat már most kezd lerombolni. Elvégre a buza még nincs a gazda magtárában, sőt az aratástól néhány hét választ el még bennünket, mely ideig sok minden szilárdító körülmény jöhet közbe. Elég talán az 1897-ik évre figyelmeztetnünk, amikor a termés közvetlenül az aratás előtt, néhány nap alatt ment tönkre.

Készára-piac.

Buza csendes üzletmenetnél és a malmok tartózkodóbb vételkedve folytán lanyhább irányzatú volt. Elkelt ca 8000 mm. 5—7 és fél fillérrel olcsóbb áron.

Rozs változatlan.

Tengeri csendes.

Zab és árpa változatlan.

Buza:

Tiszavidéki: 300 mm. 80 k. 9.55 korona, 100 mm. 80 k. 9.55 korona, 650mm. 80 k. 9.60 korona, 300 mm. 79 k. 9.50 korona, 100 mm. 79 k. 9.42.5 korona.

Fejérmegyei: 450 mm. 77.6 k. 9.40 korona, 400 mm. 79.8 k. 9.40 korona, 300 mm. 78 k. 9.40 korona, 950 mm. 79 k. 9.40 korona, 400 mm. 77.5 k. 9.50 korona, 150 mm. 77 k. 9.02.5 korona, 300 mm. 76.5 k. 8.95 korona, 800 mm. 76 k. 9.02.5 korona.

Érték-tőzsde.

Most már van eső, de az értéktőzsde forgalma az alacsonyabb buzaárak láttára sem akar megélni. Az üzlethiány következtében az árfolyamok lemorzsolódtak. Aránylag leglanyhábban az osztrák-magyar államvasut-részvények voltak tartva.

Az előtőzsdén jegyezték:

Osztrák hitel	639.75	640.25	639.75	—
Magyar hitel	745.—	745.—	744.—	—
4% koronajáradék	97.15	97.15	—	—
Leszámitolóbank	448.—	448.—	448.—	—
Jelzálogbank részv.	499.50	499.50	—	—
Rimamurányi	485.—	484.—	484.—	—
Allamvasut	635.—	635.—	633.50	—
Városi villamos	328.50	328.50	328.50	—
Budapesti Közfut	574.—	574.—	574.—	—

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	638.75	—	—	—
Magyar hitelrészv.	744.—	—	—	—
4% koronajáradék	97.15	—	—	—
Leszámitolóbank	448.—	—	—	—
Jelzálogbank részv.	499.50	—	—	—
Rimamurányi	484.50	—	—	—
Allamvasut	633.50	—	—	—
Városi villamos	328.50	—	—	—
Budapesti közfut	574.—	—	—	—

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat

SZÍNHÁZAK.

Szombat, 1904 június 11-én.

M. kir. Operaház.

Moharozsa.

Dalm 4 képben, előjátékkal. Kezdeté fél 8 órakor.

Nemzeti színház.

Bizanc.

Történeli színmű. 3 felvonásban. Irla: Herczeg Ferenc. Kezdeté fél 8 órakor.

Népszínház.

A szalmaözegegy.

Énekes vigjáték 3 felvonásban. Irlak: Valabrégué és Hennequin. Kezdeté fél 8 órakor.

Vígsház.

Csók pirulák.

Bohózat 3 felvonásban. Irla: Hennequin és Bilhaud. Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia.

Spanyolország.

Irla: Pekár Gyula. 199 vetített képpel, spanyol táncal és 3 teljes bikaviadalt ábrázoló mozgólényképpel. Zenekísérettel. A bikaviadalt bemutató mozgólénykép tartama 15 perc. Kezdeté fél 8 órakor.

Olvasóink figyelmét felhívjuk a

KALAP-KIRÁLY

— tavaszi elsőrangú különlegességeire —

Budapest, Kossuth Lajos-utca

(Klotild Palota).

3, 4 és 5 koronás különlegességekben elismert specialista. Divatlap küldetik. 263

Becslési áron alul adatnak el még a lent felsorolt cikkek, mivel azok többé raktáron nem lesznek.

1 elegáns Sephir pongyola	becsár 5.-, eladási ár 2.50 frt	1 tolltartó ágyhuzat, erős, mint	becsár 8.50, eladási ár 8.- frt	1 ruhára való fekete kamgarn, 120 széles, 5 m. 5.25 frt	
1 remek delain pongyola	12.-, " " 5.-	1 Plus-pápa vászon, remek min.	8.50, " " 5.25	1 teljes blouzra való tiszta selyem,	
1 remek szövet felsőszoknya	12.-, " " 5.50	1 vég tiszta len crész, al-		4 méter	becsár 7.-, eladási ár 3.50
1 gyönyörű anzol szövet v. luster-alj	10.-, " " 4.50	1 kalmi vétel	22.-, " " 12.50	1 vég rumburgi vászon, 38 m.	19.50, " " 9.75
1 remek f. selyemfenyű cloth		1 ablakra v. csipkefüggöny, remek		1 vég damaszt csinvat ágynemű,	
alsószoknya	6.50, " " 3.-	minta	4.50, " " 2.25	csikos vagy virágos	13.-, " " 6.50
1 selyem taft alsószoknya		1 tot. vászon pohártörő	2.40, " " 1.60	1 vég cerna kanavász 80 rőf	9.90, " " 4.95
(suhogó) csipkediszszel	16.-, " " 7.50	1 smyrna-szőnyeg, 260 sz., 3 m. h.	18.-, " " 8.50	1 ág és asztalkészlet (3 drb)	10.50, " " 5.25
1 elegáns tavaszi Havelok finom		1 méter valódi spargaszőnyeg,		1 legfin. nehéz minőségű	17.-, " " 8.50
anzol kelmékből	16.-, " " 7.75	1 méter ugvaraz, 65 széles	1.25, " " .95	1 ablakra való szövetfüggöny	2.50, " " 1.15
1 finom szövetsruha minden színben	25.-, " " 10.-	1 vég irlandi vászonj 54 rőf	1.10, " " .70	1 legfinomabb nehéz minőségű	2.50, " " 1.25
1 legfinomabb selyemblouz	15.-, " " 6.-	1 chene paplan, 2 szemlére, ujd.	12.-, " " 5.50	1 tuat finom zsebkendő	1.50, " " .75
1 remek costum, kabát és alj	24.-, " " 12.-	1 valódi clothpaplan, remek min.	8.50, " " 4.25	a legfinomabb	2.50, " " 1.25
1 doubl. szövetgallér, kockás		Vászon ingek	1.50, " " .65	a legfinomabb cerna bat szt, tet	5.-, " " 2.50
belsejével	14.-, " " 8.-	Gazdagon diszítve	3.-, " " 1.50	1 mirtus-koszoru, fátjollal együtt	6.-, " " 3.-
1 finom selyemruha, elegáns,		1 ruhára való remek delain 7 mtr. minden színben	3.75	Ceodaló lepedő-vászon, gyepcu	
ous diszítés	45.-, " " 12.-	1 ugyanaz másfajta delain 7 méter	2.10	fehérített	16.-, " " 7.75
1 finom utazó köpeny	12.-, " " 6.50			Agy elé való remek minta smyrna	.75, " " .38
1 tiszta cerna abrcsz, 6 szalv.				A legjobb fajta smyrna	3.60, " " 1.80
1 ajour széllal	9.-, " " 3.25			1 kész vászonlepedő	1.90, " " .95

Minden vevő 10 korona rendelésre egy smyrna szőnyeget kap teljesen ingyen és egy életnagyságu krétarajz-arc képet.

HERCZEG és HORVÁT Budapest, Kerepesi-ut 52.

SZINHÁZAK.

Szombat, 1904 június 11-én.

Király színház.

En, te, ő!

Nagy operett 3 felvonásban. Irták: Caillavet és Flers. Kezdeté 8 óraker.

Fővárosi nyári színház.

Cár és ács.

Opera 3 felvonásban. Zenéjét szerző: Lortzing. Kezdeté fél 8 óraker.

A városliget nyári színház.

A chansonette.

Vig operett 3 felvonásban. Zenéjét szerző: Dellinger R. Kezdeté fél 8 óraker.

KEMÉNY és TÁRSA

Betéti-Társaság, kereskedelmi tudakozó-intézet
Alapítta ott 1888. Telefon 21-54.
Budapest, Podmaniczky-utca 39. sz.

SCHMIDT M.

szijgyártó, nyerges és bőrdobos
Bpest, VIII., Kerepesi-ut 25.
Kocsizó- és lovas-szerszámok.
Mindennemű utazóbőröndök.

Megrendelések és javítások pontosan és rutinyosan eszközöztetnek.

500 forintot

fizetek annak, ki Bartilla fogvizének használatával mellett üvege 35 kr. — valaha ismét fogfájást kap vagy szája bűzlök. (Csomagolásért külön 10 krajcár.)
BARTILLA WINKLER ED.
Wien, 19/L., Sommergasse 1. Főraktár Budapestben: Török J. Király-u. 12., Andrassy-ut 29., Dr. Egger Váci-körut 17. Kapható minden gyógyszerárban. Csakis Bartilla fogviz kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik.

BIKAVIADALOK

BUDAPESTEN

Az állatkert területén épült teljesen fedett arénában
szombaton június hó 11-én
vasárnap június hó 12-én
kedden június hó 14-én

POULY FILS

a hírneves sevillai

toreador és quadrillája.

Pénztárnyitás délután 6 óraker.

Az aréna megnyitása este 1/2 7 óraker.

A viadal kezdete este 1/2 8 óraker.

A bikaviadalok arénájához az állatkert mentén, az Aréna-ut sarkától a Wampetics-féle vendéglőig (a szép-művészeti muzeum mögött) külön kapubejáratok nyíltak meg. A jegyeket az ellenőrző közegeknek már ezen kapubejáratoknál is fel kell mutatni, míg a jegyek ellenőrző szelvényét csak az arénában tépik le. A külső kapubejáratoknál vannak a jegypénztárak is elhelyezve.

Az aréna 8 részre és pedig: A. B. C. D. E. F. G. H szakaszokra van beosztva. Minden jegy ehhez képest A. B. és így tovább szakasz jelzéssel van ellátva, ami a tájékoztatást rendkívül egyszerűsíti.

Brázay-féle sósorszesz.

Használati utasítás minden üveghez mellékelve van. Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

Mikor egy új világ születik. Irtá: Kompolthy Tivadár. Ára füzve 1 kor. 50 fillér. Kapható e lap kiadó-hivatalában.

Hirdetéseket

felvesz az

„Magyarság”

kiadóhivatala

Szentkirályi-u. 28.

Az ipar csodája

mindig az volt, ha az ipartermék oly olcsó árban kerül forgalomba, hogy ez föltűnést kelt. Egy ilyen csodát teremtett meg az

„Országos Posztó kiviteli Áruház”

azzal, hogy szétküld 5 forint egységárban a legnagyobb férföltönyre elegendő (3-20 mtr.) legfinomabb fekete, sötétkék, barna és sötétszürke posztót vagy kamgarn-szövetet. Ezt a szinte hihetetlen olcsó árt úgy tudta megteremteni, hogy egy posztógyárosnak pénzre volt szüksége és minden készletét eladta neki olyan olcsón, hogy a vételár alig fedezte az előállítás költséget. Ajánljuk a nagyközönségnek, hogy minél sürgősebben rendeljen ezen finom posztókból, mert a készlet előreláthatólag nem sokáig tart.

== Megrendeléseket utánvét mellett eszközöl az ==

„Országos Posztó kiviteli Áruház”

Budapest, Rottenbiller-utca 5. szám.

Mintakat a nagy forgalom miatt nem küldhet

Grossmann B. és Társa

Erzsébet-körut 12. I/9. 14-16 forintért férföltönyök mérték után készíttetnek a legújabb és legdivatosabb szövetekből. (154) Telefonszám 12-11

BUTOROK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók egy készpénzért, mint részletfizetésre. **MEHRENTREU** és **FUCHS** testvéreké Budapest, VI., Teréz-körut 8. (Andrassy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

A „HARISNYAKIRÁLY”

budapesti üzlete kizárólag Teréz-körut 2. szám a. Elismeri legjobb harisnyák. Feltétlen szabott és olcsó árak. Feltétlen szabott és olcsó árak

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerű megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök. 103

Minden szó 3 fill. Vastagabb betűből 5 fill. APRÓ HIRDETÉSEK A legkisebb hirdetés ára: 30 fillér.

A Magyarság minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Méhészársáknak
Gyakorlati Méhészkönyvet egy koronáért küldök. — Kovács Sándor méhészt, Baranya-Csuzan.

Papi házhoz,
vagy ételebb urhoz gazdaságnak ajánlunk, 30 éves házias, rendszerető asszony, ki nem annyira fizetésre, mint jó bánásmódról reflektál. — Szives ajánlatokat kér «Rendszerető» II. ker., Főposta poste restante alatt. 36

Két kis
Singer varrógép olcsón eladó. Izabella-ter 3. Habán.

Dijtalanul
adok felvilágosítást és minden előleges költség nélkül eszközök ki 200 kor. után 4 kor. havitörlesztéses (kezesesség mellett), továbbá 200 kor.-tól 400 kor.-ig terjedő (kezesesség nélküli) és legelőnyösebb ingatlan, tisztviselői és 1000 koronán kezdődő rendes váltókölcsönöket. Végül 1050 kor.-ig terjedő s azonnal folyosítható 8%-os, rövid lejáratú magánkölcsönöket. Bankképviselői iroda. IV. Képiró-utca 11. sz., III. em.

Butort
és kárpitos munkákat részletfizetésre is ad Löwy Lipót, VI., Lázár-utca 18.

Ingyenesen
közvetíték mindent a világon! választékeket kérek. «Telgdia» Marosludason.

Keresek
egy használt szódavizgyártási és egy tejgazdasági berendezést megvételre ajánlatok. — Márkus Testvérek. Csökölly, Somogy.

Megvételre
keresek nyolcas cséplőhöz való vaskerekeket. Csapó Bálint, Uzdí-Szent-Péter.

Pénzkölcsönt!
Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagy kamatu adósság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melyre csak 4% kamattal a tőke is törlesztve lesz s adós bármikor felmondhat, a pénztérzet azonban nem mondhat fel, teljes bizalommal forduljon

Grünfeld S.-hez
Budapest, Király-u. 23. sz.

Domonkos Lajos
uri és női cipész mester
Budapest, Teréz-körút 32.
Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipők-höz a legolcsóbb árban. — Mértékszerű megrendelések jutányos árban és pontosan eszközölhetnek.

1 forint
heti részletre elegáns férfiruha mérték szerint olcsó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körút 31/a.

Használt férfiruhaikat
fehérneműt, szőrmeárukat stb. veszek legmagasabb árban. Singer Markus, Lujza-utca 16., ajtó 10. sz.

Lakásokat
csékely díj mellett közvetít «Fővárosi Lakásközvetítő» Kossuth Lajos-u. 16. 286/1

Van szerencsém a n. é. közönségnek figyelmében ajánlani a Soroksári-utca 41. sz. alatt levő vendéglői helyiséget. — Hol kitűnő magyar konyha és hamisítatlan magyar borok kaphatók. Különösen ajánlom ó-budai fehér rizling és vörös boraimat. Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Teljes tisztelettel
Lintebner Odón,
vendéglős.

Egy üzlethelyiség
novemberre kiadó. IX. ker., Csillag-utca 4. szám.

Gyönyörű!
Marechal Niel rózsák megfelelő áron kaphatók. Rosenkranz, Görsz, Ausztria.

Szobákat
csékely díj mellett közvetít «Fővárosi Lakásközvetítő» Kossuth Lajos-u. 16. 286/II.

Huszár Károly
címer és címtábla festő.
Készít: fa, vászon, bádóg, öntött és üveg-címtáblákat, Specialista üveg-címtáblák készítésében.
Budapest, IX., Soroksári-u. 21.

Alapos oktatást
a francia, angol, olasz, magyar és német nyelvben (társalgás, nyelvtan, irodalom, levelezés, stb.) ad egy urnő, ki az illető országokban tartózkodott. — Kitűnő ajánlatok. Kiváló jó módszer. Erzsébet-körút 58., II.

Eladó
ebédlő és matracedivánok, ottománok, jó és olcsón. Füzéri kárpitos, Magyar-utca 23. szám. Javításokat elfogadok. 13

LEGSZEBB.....LEGJOBB.....LEGOCSÓBB.

PAP LAN PAP LAN PAP LAN

ÖSSZEHAJTHATÓ VASÁGY 3KIVEHETŐ MATRAGGAL 10Frt. FACÉLSODRONY 10Frt. AGYBETÉT 5Frt.

GICHNER JÁNOS
paplan, matrác és kárpitosáru gyáros, szőnye-, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. sz.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek, nem tetsző árú kicsoréltatnak, vagy a pénz visszaadatik.

Phonograph!!!
legszebb mulatság, tiszta, szép hanggal, értelmes előadással

Kellner és Steiner
Király-utca 58. szám.
Képviselőik kerestetnek. 205

Az egyedül létező valódi angol

SZÉPÍTŐSZER
a Balassa-féle valódi angol

UGORKA-TEJ,
mely azonnal eltávolít minden széplőt, májfoltot, pattanást, bőrtörést (mitosz) stb. és az arcnak friss, üdös, fiatalos külsejét kölcsönöz.

Egy üveg ára 2 K, ehhez Ugorka-szappan 1 K, poró 2 K.

Főszékhely: **Balassa Kornél** gyógyszerüzem, Erzsébetfalva, Budapest.
Kapható minden gyógyszerüzemben. Főraktár Budapest: Török József gyógyszerüzemben, Király-u. 12. és Andrássy-ut 28.

Minden öszülő egyének nélkülözhetetlen a **Tábor-féle Haj-Regenerateur** mely csakis Tábor gyógyszerüzemében kapható. — Ára 2 korona.

Ez nem hajfestő! Ártalmatlan! Szintelen folyadék!

Sem a lézen, sem a fejbőrön, sem a ruha szövetén semmi foltot nem hagy és épp oly egyszerűséggel használjuk, mint mikor vízzel bekenjük a fejnket. Az óz hajat 8-10 nap alatt olyan színűre varázsolja, mint az fiatal korában volt, anélkül, hogy festené. Férfi és nő egyaránt biztos eredménnyel használhatja. Hatásáért elvállalom a kezeséget! — Arc szépítésére a leghatásosabb a **csoda-crém**. Széplőt, májfoltot és minden arctisztatlanságot 4-5 nap alatt eltünteti és nem engedi, hogy újra kiüssön. Hatásért teljes szakavatosságot vállalok. Ára 1 korona, hozzávaló szappan 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos megrendelési helye: **Tábor Gyula gyógyszerüzem Alberti-irsán.**

Figyelem! Cégünk új kedvezményt nyújt akként, hogy minden vevőnek, ki 12 forintot meghaladó rendelésért tesz, a saját áraképe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy **életnagyságu fényképet** teljesen ingyen

Az ipar 12 forint 1 darab összehajtható vaságy acél-sodrony-betéttel, 3-résű matraccal és terítővel.

csodája! 12 forint 50 krajóer egy darab selyempaplan fodorral és zsebbel, minden színben, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú.

Megrendelhető csakis **BUDAPEST, Múzeum-körút 27.**
GICHNER TESTVÉREK
Pa-lan- és matrácgyár, szőnye- és vasbutoraktár.
Árjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk. 295

Sportkedvelők és kerékpározók figyelmébe.

Motor- és kerékpár-gummitak.
Kerékpárokat Merkur, Champion, Courir, Mars-kerékpár, alkatrészek a legjutányosabb árban szállít vidékre is **POLACSEK JÓZSEF** és TSA szakmechanikai, elektrotechnikai és kerékpár-gyártó cég. — Budapest üzlet és raktár: VI., Andrássy-ut 61. gyár, VI., Eötvös-u. 37. — Angol Tennis-labdák raktáron.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. A magyar távirati iroda szállítói. 295

BUTOROK. Háló-, ebédlő- és szalon-butorok, ugy készpénzért, mint részletfizetésre, árfelemelés nélkül olcsóbban, mint bárhol kapható Erzsébet-körút 48. szám, Royallal szemben **Buchinger I.** butoriparosnál.

Budapestre utazók becses figyelmébe? **FOGAK 2 forinttól** és teljes fogsorokat rágásra beilleszt 24 óra alatt jótállással, a gyökér eltávolítása nélkül Eltört és nem jól illő fogsorok javítása 2 óra alatt 1 frttől. Amerikai fogműterem tulajdonos **Kovács I. Károly-körút 9.** (Gróf Hadik-palota) II. emelet. S. Található: reggel 9-10 óra délután 6-ig. — Vasár- és ünnepnapokon is.

Nyomatott a «Stephaneum» kőriörgőgépén Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.